

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αριθμός Απόφασης 206

19^η Συνεδρίαση
Δημοτικού Συμβουλίου Πατρέων
της 16^{ης} Ιουλίου 2025

Στην Πάτρα σήμερα την **16^η Ιουλίου 2025**, ημέρα **Τετάρτη** και ώρα **15.30**, μετά από γραπτή πρόσκληση του κ. Προέδρου, με **αριθμό 18/11-7-2025**, η οποία απεστάλη σε όλους τους κ.κ. Δημοτικούς Συμβούλους, πραγματοποιήθηκε δια ζώσης στο **κτίριο Λαδόπουλου** και μέσω τηλεδιάσκεψης, συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, για την εξέταση των (27) θεμάτων της ημερησίας διατάξεως και συμμετείχαν τα περ ζχ ακακάτω Μέλη του Σώματος:

1) Κορδάς Χρήστος- Πρόεδρος, 2) Σιώρου Ανδρομάχη- Αντιπρόεδρος, 3) Σταθόπουλος Απόστολος- Γραμματέας, 4) Αγγελής Απόστολος- Αντ/ρχος, 5) Κατσακούλης Ευάγγελος- Αντ/ρχος, 6) Μελάς Παναγιώτης- Αντ/ρχος, 7) Πετρόπουλος Παναγιώτης- Αντ/ρχος, 8) Πλέσσας Διονύσιος- Αντ/ρχος, 9) Σίμου Αικατερίνη- Αντ/ρχος, 10) Τογιοπούλου Αναστασία- Αντ/ρχος, 11) Αβραμοπούλου Ευδοξία, 12) Αγγελακοπούλου- Πανουτσοπούλου Αθανασία, 13) Αγγελοπούλου Αναστασία, 14) Ασπράγκαθος Νικόλαος, 15) Γιαννόπουλος Χρήστος, 16) Δάβουλος Χρήστος, 17) Δημησιάνος Δημήτριος, 18) Καλλιμάνη- Γεωργιτσοπούλου Αθηνά, 19) Κλάδης Διονύσιος, 20) Μαγιάκης Γεώργιος, 21) Πατούχας Χρήστος, 22) Σκούρας Παύλος, 23) Τουλγαρίδης Θεόδωρος, 24) Βάσσης Κωνσταντίνος, 25) Ξυλιάς Θεόδωρος, 26) Οικονόμου Φίλιππος, 27) Αϊβαλής Βασίλειος, 28) Βασιλόπουλος Γρηγόριος, 29) Καραχάλιος Ευάγγελος, 30) Χαροκόπος Αντώνιος και 31) Δούρος Αθανάσιος,

Οι κ.κ. Παπανικήτας Ανδρέας, Τηλιγάδης Κωνσταντίνος, Αγγελόπουλος Γεώργιος και Στανίτσας Χαράλαμπος δεν ήλθαν από την αρχή της συνεδρίασης, αλλά κατά την διάρκεια αυτής.

Οι κ.κ. Αναστασίου Μιχαήλ, Σαμούρη-Βαγενά Ακριβή, Γκέστα Ειρήνη, Σβόλης Κωνσταντίνος, Μαντζουράνης Γεώργιος, Παπαγεωργίου Φίλιππος, Ψωμάς Πέτρος και Στεφανοπούλου Σοφία, δεν ήλθαν στη συνεδρίαση αν και κλήθηκαν.

Επίσης στη συνεδρίαση ήλθε και ο κ. Πελετίδης Κωνσταντίνος - Δήμαρχος Πατρέων.

Αφού έγινε νόμιμη απαρτία, ο κ. Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης.

.....

Διευκρινίζεται ότι στη συνεδρίαση ήλθαν και οι κ.κ. Παπανικήτας Ανδρέας, Αγγελόπουλος Γεώργιος και Τηλιγάδης Κωνσταντίνος, ενώ αποχώρησαν οι κ.κ. Βάσσης Κωνσταντίνος, Καραχάλιος Ευάγγελος και Οικονόμου Φίλιππος.

Στη συνέχεια, ο κ. Πρόεδρος εισάγει το αριθ. 22 θέμα της ημερησίας διατάξεως: «Έγκριση ένταξης του Α Δημοτικού Κοιμητηρίου Πατρών στην Ένωση Σημαντικών Κοιμητηρίων της Ευρώπης (Association of Significant Cemeteries of Europe, ASCE) και έγκριση του αντίστοιχου ποσού συνδρομής καθώς και της ένταξης του στην Πολιτιστική Διαδρομή των Ευρωπαϊκών Κοιμητηρίων (European Cemeteries Route) και έγκριση του αντίστοιχου ποσού συνδρομής», (σχετικό εισηγητικό έγγραφο του Αντιδημάρχου Πολιτικής Προστασίας, Αυτεπιστασίας, Διαχείρισης Αστικών Απορριμμάτων, Ανακύκλωσης και Μηχανολογικού Εξοπλισμού, Κοιμητηρίων & Αποτέφρωσης- Δ/νση Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Πρασίνου- Τμήμα Κοιμητηρίων- με αριθ. 10816/9-7-2025 και σχετικό διαβιβαστικό του αναπληρωτή κ. Δημάρχου - με αριθ. 10933/10-7-2025).

Το Σώμα, αφού άκουσε τον κ. Πρόεδρο, τον κ. Δήμαρχο, τους επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων, τους λοιπούς ομιλητές – δημοτικούς συμβούλους και έλαβε υπ' όψιν την εισήγηση του αρμόδιου εισηγητή- Αντ/ρχου,

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα κάτωθι:

Στο πλαίσιο των προσπαθειών για τη γενικότερη αναβάθμιση του Α Δημοτικού Κοιμητηρίου Πατρών, τόσο ως προς το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών, την καθαριότητα και την όλη ευπρέπεια του χώρου, όσο και ως προς την ανάδειξη της ιστορικής, φυσικής και αισθητικής του αξίας, επιδιώκεται η συμμετοχή σε καινοτόμα προγράμματα Εθνικής ή Ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Αποτέλεσμα αυτού ήταν η συνεργασία με την κ. Θεοδώρα-Βιργινία Ντάλλη, μέλος ΔΣ Ένωσης Σημαντικών Κοιμητηρίων της Ευρώπης, ώστε το Α' Δημοτικό Κοιμητήριο να συμπεριληφθεί στα μέλη της Ένωσης Σημαντικών Κοιμητηρίων στην Ευρώπη (Association of Significant Cemeteries in Europe), μαζί με άλλα κοιμητήρια της χώρας (π.χ. Α' Κοιμητήριο Δήμου Αθηναίων, Δημοτικό Κοιμητήριο Κηφισιάς, Δημοτικό Κοιμητήριο Σύρου κ.α).

Η ASCE (www.significantcemeteries.org) είναι μη κερδοσκοπικός Οργανισμός με ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χαρακτήρα που ιδρύθηκε το 2001 στη Μπολόνια, στην Ιταλία, όπου και εδρεύει. Σήμερα είναι η μεγαλύτερη και σημαντικότερη Ένωση η οποία συντηρεί και παρουσιάζει κοιμητήρια ως σημαντικό μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς, εισάγοντας την έννοια του κοιμητηριακού τουρισμού. Η Ένωση περιλαμβάνει πάνω από 200 μέλη από 120 πόλεις σε 22 Ευρωπαϊκά κράτη.

Το Α' Δημοτικό Κοιμητήριο Πατρών θεμελιώθηκε στις 17 Φεβρουαρίου του 1880 και δόθηκε για χρήση την 1η Αυγούστου του ίδιου χρόνου. Η απόφαση για την κατασκευή του λήφθηκε από τον τότε δήμαρχο, Αθανάσιο Κανακάρη - Ρούφο το 1879. Για τον λόγο αυτό συστάθηκε ειδική επιτροπή με Πρόεδρο τον ίδιο τον Δήμαρχο και μέλη τους: Παπαθεοδώρου, Διονύσιο Φραγκόπουλο, Κυριάκο Λάππα, Ανδρέα Κόλλα, Αθανάσιο Αθανασόπουλο και Αλφρέδο Κρωβ.

Ύστερα από έρευνες γιατρών επιλέχθηκε ως καταλληλότερο μέρος η περιοχή του Ζαβλανίου. Αρχικά αγοράστηκαν 79 στρέμματα, ενώ το 1928 επεκτάθηκε κατά 4 στρέμματα για να κατασκευαστεί ο ναός των Αγγέλων, ύστερα από δωρεά του Αντώνιου Παπαγεωργακόπουλου. Ο Δήμος Πατρών διέθεσε για την κατασκευή του νεκροταφείου 35.000 δραχμές, ενώ προστέθηκαν και τα έσοδα από τους προ πωλημένους τάφους. Το έργο ανατέθηκε στον ταγματάρχη του Μηχανικού Παπαγεωργίου, μετατέθηκε όμως και τον αντικατέστησε ο μηχανικός Σπυρίδων Τζέτζος. Ο ναός των Αγγέλων σχεδιάστηκε από τον καθηγητή Μιχελή και ολοκληρώθηκε το 1954 επι Λαλάκη Ρούφου. Ο αρχικός ναός της Αγίας Παρασκευής, που χτίστηκε παράλληλα με το νεκροταφείο, κατεδαφίστηκε από τους ισχυρούς σεισμούς του 1993 και ανεγέρθηκε καινούριος στην ίδια θέση. Επίσης υπάρχει και εκκλησία Διαμαρτυρομένων. Την διακόσμηση των ιερών ναών με διάφορα σκεύη την ανέλαβαν εξέχοντα μέλη της πατραϊκής κοινωνίας, όπως οι Αθανάσιος Κανακάρης - Ρούφος, Τζέτζος, Ασπασία Κρεμμύδη, Καλλιόπη Γκρήν, Ιουλία Τζέτζου κ.α.

Εκτός από ορθόδοξο τμήμα, υπάρχει και τμήμα καθολικών, διαμαρτυρομένων – προτεστάντες και εβραίων. Μέσα στο νεκροταφείο υπάρχουν τέσσερις λόφοι. Ο λόφος των Αγωνιστών, που ονομάζεται έτσι γιατί έχουν ταφεί πολλοί αγωνιστές του 1821 όπως Χαραλάμπης, Λόντος κ.α., του Ρούφου, όπου βρίσκεται το οικογενειακό μνήμα του Μπενιζέλου Ρούφου, της Αγίας Παρασκευής, όπου βρίσκεται η εκκλησία και των Γερμανικών, όπου την περίοδο της κατοχής τάφηκαν Γερμανοί. Ο πρώτος που ενταφιάστηκε στο Α' Νεκροταφείο Πατρών ήταν ο εκ Πάργας έμπορος Αναγνώστης Πετσάλης.

Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί η αλέα των τραπεζιτών και εμπόρων, στην οποία υπάρχουν οι τάφοι των πλουσιότερων οικογενειών της Πάτρας της περιόδου 1880-1920. Ενδεικτικά ξεχωρίζουν τα ταφικά μνήματα της οικογένειας Κόλλα, της οικογένειας Κόγκου Τριάντη, Καραμανδάνη, Καλαμογδάρτη, Ρούφου, Λάγγουρα κ.α.

Τα ανωτέρω μνημεία και πολλά άλλα εντός του Α Κοιμητηρίου χρήζουν συντήρησης αλλά για αυτή την συντήρηση λείπει το εξειδικευμένο προσωπικό και οι αντίστοιχοι οικονομικοί πόροι. Με την ένταξη του Κοιμητηρίου στην Ένωση Σημαντικών Κοιμητηρίων στην Ευρώπη θα διεκδικηθούν χρηματοδοτήσεις από Δημόσιους και Ευρωπαϊκούς πόρους, καθώς και προσωπικό για την γενικότερη αναβάθμιση του Α' Δημοτικού Κοιμητηρίου. Το προσωπικό θα ασχοληθεί: με τον καθαρισμό και καλλωπισμό των χώρων του Κοιμητηρίου, την φύλαξη, την ξενάγηση των τουριστών που θα έρχονται

για να το επισκεφτούν, με την συντήρηση των γλυπτών και των μνημείων που υπάρχουν και δεν έχουν συντηρηθεί και αντιμετωπίζουν προβλήματα κατάρρευσης, με την εκπόνηση μελετών και σχεδιαγραμμάτων κ.λπ.

Επιπλέον στο πλαίσιο των προσπαθειών για περαιτέρω διεθνή προβολή του Κοιμητηρίου ζητάμε την ένταξη του στην Πολιτιστική Διαδρομή των Ευρωπαϊκών Κοιμητηρίων (European Cemeteries Route).

Η Πολιτιστική Διαδρομή των Ευρωπαϊκών Κοιμητηρίων πιστοποιήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 2010. Σε αυτήν συμμετέχουν, εκτός από το Α' Νεκροταφείο Αθηνών (και άλλα κοιμητήρια από την Ελλάδα, όπως το Δημοτικό Κοιμητήριο Κηφισιάς, το κοιμητήριο της Σκιάθου και της Σύρου) και Κοιμητήρια είκοσι ακόμη Ευρωπαϊκών χωρών. Τον Οκτώβριο του 2022, η Πολιτιστική Διαδρομή των Ευρωπαϊκών Κοιμητηρίων βραβεύτηκε στο 11^ο Forum Πολιτιστικών Διαδρομών στα Χανιά, για καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, (best practice award).

Η ένταξη του Α Δημοτικού Κοιμητηρίου στην εν λόγω Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Διαδρομή προάγει τον κοιμητηριακό τουρισμό στην πόλη μας, ως σημαντικό τμήμα της πολιτιστικής και ιστορικής της κληρονομιάς, με πολλαπλά προφανή οφέλη.

Κατόπιν των ανωτέρω, **το Δημοτικό Συμβούλιο εγκρίνει:**

- 1)
  - α) Την ένταξη - συμμετοχή του Α' Δημοτικού Κοιμητηρίου ως μέλους στην Ένωση Σημαντικών Κοιμητηρίων στην Ευρώπη (Association of Significant Cemeteries in Europe).
  - β) Ποσό 10 € για την εγγραφή εφάπαξ και ποσό 330 ευρώ για τη συνδρομή του πρώτου έτους 2025.

Η ανωτέρω δαπάνη θα βαρύνει τον Κ.Α. 45-6729.00001 έτους 2025 «Ετήσιες Συνδρομές για εγγραφή του Δήμου Πατρέων ως μέλους στην Ένωση Σημαντικών Κοιμητηρίων της Ευρώπης (Association of Significant Cemeteries in Europe)».

- 2)
  - α) Την ένταξη του Α' Δημοτικού Κοιμητηρίου στην Πολιτιστική Διαδρομή των Ευρωπαϊκών Κοιμητηρίων (European Cemeteries Route).
  - β) Το ετήσιο ποσό συνδρομής στην Πολιτιστική Διαδρομή των Ευρωπαϊκών Κοιμητηρίων ύψους 165 ευρώ για το έτος 2025.

Η ανωτέρω δαπάνη θα βαρύνει τον Κ.Α. 45-6729.00002 έτους 2025 «Ετήσιες Συνδρομές για εγγραφή του Δήμου Πατρέων ως μέλους στη Πολιτιστική Διαδρομή των Ευρωπαϊκών Κοιμητηρίων (European Cemeteries Route) του Συμβουλίου της Ευρώπης».

Ο Πρόεδρος

ΚΟΡΛΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ